

redi dobivanje surovega masla in loja. Kot središča organizacije za dobavo surovega masla se naj glasijo velika živinorejska podjetja in mlekarske zadruge. Kar imajo več kakor potrebujejo za lastno potrebo, naj oddajo na določeno zbirališče. Tje naj prodajejo po najvišjih cenah tudi kmetje, ker jim preostaja na surovem maslu. Dobava loja se organizira po javnih in zasebnih mesnicah. Tudi za svinje naj se ustvari natančen kataster. Klanje praseta, manj kot tri mesece starih, se prepove. Za svinje in odločke se naj določijo najvišje cene po živi vagi. Za nakupovanje svinj se mora imeti posebno dovoljenje. Vporaba masti se naj uredi po čeli državi enotno, pri čemur se je treba ozirati na lastno uporabo pridelovalcev. Ogrsko mast naj kupuje in razdeljuje oblast, ne pa špekulantje. Z oljem (vseh vrst) naj še nadalje razpolaga osrednji zavod za olje in mast kot dosej. Za mast in olje se naj poslavijo primerno visoke cene, ki bodo podžigale živinorejce, da pridelajo veliko masti. Za uporabo olja in masti se naj vpeljejo posebne karte.

B) Da bo dovolj živine in mesa, naj ustanovi država poseben osrednji odbor za dobavo živine in mesa. Ta zavod naj skrbi, da se ohrani sedanje število goveje živine, da se zviša število klavne živine in da se pomnoži pridobivanje mleka in surovega masla. V to svrhu se naj skrbi, naravnost siliti, da ljudje gojijo živinorejo, osobito svinjerejo, ker so svinje za dobavo mesa in masti najpripravnejše. Govede se ne sme več zaklati, kakor je na leto priprave. Klanje doma mora dovoliti oblast. Sedanja brezmesna dneva se naj vpeljejo kot prava postna dneva, ob katerih ni dobiti sploh nikakega mesa. Jedilni listi v gostilnah se naj skrepijo. Vlada naj skrbi, da bo iz Ogrske dobila na leto vsaj 300000 govedi in blizu 1.000.000 svinj, kakor v mirnih časih.

To so nasveti vseministrskega odbora za prekrbovanje ljudstva z živili, katere bodo ministrstva seveda vpoštevala in v kratkem izdala tozadevne odredbe. Toda tudi v teh nasvetih, ki so se sklepali pred kratkim na Dunaju, še niso sedaj besede ce govora o rekviriranju svinj. Mislimo, da smo v tej stvari boljše poučeni, kakor kateri drugi list. Svinjerejci, redite dalje mirno in pridno svinje sebi in splošnosti v korist ter se ne dajte strahiti po neutemeljenih vesteh in se izrabljati po nepoštenih prekrupovalcih!

Nova sredstva v boju proti trtnim boleznim.

Vsled pomanjkanja in silnega podražanja galice in žvepla se trudijo industrijski krogi v zvezi s strokovnjaki na polju zatiranja parazitčnih boleznih rastlin, da bi iznašli nadomestila in nova sredstva, ki bi bila pripravna za zatiranje trtnih bolezni.

Tako bo vojska prinesla marsikaj novega tudi za vinogradnike.

Pri presojanju novih sredstev proti peronospori je treba ločiti med baker vsebujočimi in baker vsebujočimi sredstvi.

Baker vsebujoča sredstva obstoje po večini iz

ne-ugovarjali neverni Tomaži. Ob orjaški borbi narodov, kakoršne se ni videl svet, ki trpi sedaj pod grozoto vojne s tolikimi žrtvami, ki jih ni moči prešteti in umeti, je posebno dovzetna preprosta ljudska duša, da išče izhoda v tajinstvenosti. Nekaj nadzem-skega pričakuje, da bo iz tega orjaškega boja prisiljal — mir.

Ta ljubka legenda morda ni plod sedanjih dni, temveč je počivala v narodnem izročilu ter je zdaj vznikla na dan. Mogoče, da je bila tudi kje zapisana, saj naš priprosti narod tako rad pogleda v stare „prerokovanske knjige.“ V tej legendi se zrcali pristna slovenska duša, ki tudi v krutih časih rada sanja, baji in pesni.

Padlemu četovodji Jožefu Rojniku v spomin.

Dne 17. junija, ob pol desetih zvečer, je zadela laška granata našega ljubljenskega tovariša četovodjo Jožeta Rojnika, doma iz Braslovca. Ves popoldan je že obkladal nasprotnik naše stališče s težkimi granatami. Proti večeru je malo ponehal, zato smo se začeli prosteje gibati. Grem sprevideti nekaj težko ranjenih: še mi zažvižga par granat čez glavo v smeri proti našemu stališču. Ko se vrnem, mi sporočijo grozno novico: pred nekaj minutami je granata, zadnja, ki jo je vrzel sovražnik k nam, zadela in ubila našega ljubega Rojnika, ko se je bil oddaljil nekaj korakov od svojega kritja. Podelil sem mu še sv. olje. Kar

modre galice, katere en del je nadomeščen s kakšno drugo pripravno snovjo, posebno z galunom ali z žveplenokislo gline. Sem spada zmes galice in galuna, t. j. Martinijeva zmes, galice in žveplenokisla gline, ki jo lahko imenujemo vojno zmes, tenaks itd. Ta sredstva je seveda mogoče rabiti le tedaj, če imamo kaj galice na razpolago.

Ob popolnem pomanjkanju galice ostanejo taka sredstva brez pomena, ker galun ali žveplenokisla gline same nič ne učinkujeta, temveč galico le toliko zboljšavata, da tudi v manj močnih raztopinah zadostno učinkuje.

Ker se je bati, da bo pomanjkanje bakra in s tem tudi modre galice v prihodnjem letu še večje, so velikega pomena zlasti ona sredstva, ki ne vsebujejo bakra. Od doslej znanih sredstev spada tukaj sem pred vsem perocid. To sredstvo je menda dobro, če se ga prav pripravi in prav rabi, ampak tudi tega sredstva primanjkuje, ker se surovine za izdelovanje perocida uvažajo k nam iz Južne Amerike in ta uvoz je sedaj med vojno nemogoč.

Med drugimi, priporočljivimi sredstvi vzbuja posebno pozornost novo sredstvo, ki se imenuje skrajšano „Melior“, kemijsko pa paraklormetakrezol.

To sredstvo izdeluje tvrdka „Avstrijski rudniški zavodi“ (Österreichische Montanwerke) v svoji tovarni v Kaznjovu na Češkem. — Melior je bel, polizol dišeči prah, ki se v vodi precej hitro topi.

Rabi se tako-le: V kak čeber se napolni 100 l vode in se vanjo polagoma med vednim mešanjem potrese 1 kg praška Melior.

Prašek se hitro raztopi in da tekočino mlečne barve, ki jo pustimo 10 do 12 ur stati in pri tem jo večkrat premešamo. Dobro pri tem učinkuje solnčna svetloba. Po preteku tega časa postane raztopina čista kot voda in se z njo potem lahko škropi. Melior se rabi brez vsakega drugega dodatka. Ni torej potreba pri tem sredstvu ne apna, ne sode ne druge primesi, kar je gotovo velika njegova prednost.

Edina napaka je, da se nič ne vidi, če in kako je trta z njim poskropljena ali ne. Na drugi strani je pa za trto bolj ugodno, da ni pobeljena, Sicer pa se radi barve tej škropilni tekočini primeša lahko kaka neškodna snov.

Melior učinkuje baje ne samo proti peronospori, ampak tudi proti grozdnim plesnobi. Učinkuje baje tudi proti škrlupu (fusikladiju), plesnobi in drugim škodljivcem sadnega drevja in uniči tudi krvavo listno uš in kaparje.

Škropi se z njim trikrat na leto kot po navadi proti peronospori. Škropiti je le suhe trte, najbolje v gorkem, solnčnem, brezvetrnem vremenu.

To sredstvo je že lani preskusil sloveči češki učenjak, dvorni svetnik Stoklasa, profesor na agrikulturnem oddelku visoke tehnične šole v Pragi, ki je njegov glivice zatirajoč učinek preskusil in zelo pohvalil.

Letos se s tem sredstvom vrše na mnogih zavodih v Avstriji poskušaje, med drugimi tudi v državnih trtnici v Novem Mestu na Dolenjskem. Če se bo to sredstvo obneslo, bo to gotovo velikega pomena za naše vinogradišče. Želeli bi bilo, da ga tudi naši boljši gospodarji preskusijo. To velja zlasti za one, katerim primanjkuje galice.

Melior bo imela v zalogi o. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani in sicer bo veljal 1 kg kake 3 krone.

Konečno je omeniti, da se vsled pomanjkanja in silnega podražanja galice od brezvestnih ljudi priporoča tudi mnogo sleparskih sredstev in to zlasti na Ogrskem. Tako poročajo ogrska kmetijska preskušališča, da se je tam ponujal modrobarvan galun kot „bulgarska galica“, neko sredstvo pod imenom „Mentholin“ je modrobarvana vođa s dodatkom svinobrod-

verjeti nisem mogel, da je resnica; pa je bila: mrzel, bled in krvav je ležal brez življenja na nosilih. Pred par trenutki je še bil s tovariši po svoji navadi vesele volje v svoji „vili“, kritju, ki so ga prijatelji krstili po njegovem imenu. Pred par urami je g. Štabnemu zdravniku javil dva mrtva — ni mislil, da se jima pridruži še isti večer tudi on.

Vsi smo bili vsled izgube dragega bojnega tovariša neizmerno pobi, brez besede ves večer. — Govoril sem drugo jutro, ko sem blagoslovil njegovo truplo, na obvezovališču s sanitetcem, ki je bil ves čas vojske rajnemu tovarišu. Pravil je: Vso noč sem mislil in sanjal o Rojniku, — tudi meni se je tako godilo in gotovo tudi drugim, ki so ga poznali. Saj je bil pri vseh nad vse priljubljen vsled svoje plemenitosti in ljubeznivosti napram vsakomur, zlasti pa napram ranjenecem in bolnikom. Bil je ves čas vojske pri saniteti. Ranjenci in bolniki lahko pripovedujejo, s kako ljubeznijo, usmiljenostjo in sočutjem je skrbel zanje — prelep zgled svojim tovarišem-sanitetcem. Zato ga je tudi Rdeči križ, kar se prav redko zgodi, odlikoval z zaslužno svetinjo Rdečega križa. Čislali so ga predstojniki; zaradi njegove porabnosti, vestnosti in natančnosti ga je vzel g. Štabni zdravnik za svojega pribočnika. Se danes mi je pravil Štabni zdravnik: „Rojnik je bil vrl dečko! Opažoval sem ga ves čas vojske, spoznal njegov lep značaj, ga spoštoval in zato vzel k sebi.“ Posebej mi je povdarjal, da rajni napram njemu o nikomur nikdar ni kaj hudega rekel; če ga je vprašal o sanitetcih, je vedel Rojnik o njih poročati le najboljše.

Bil je mož krščanskega mišljenja, ves navdušen za katoliška društva, za mladinske organizacije;

skega zelenila. „Mementhol“ je barvana soda brez vsake primesi, enako „Permol“, ki se ponuja po 8 K 1 kg, med tem ko stane čista soda samo 40 vin. 1 kg. „Cupronil“ vsebuje le zelo malo bakra in proti peronospori ne učinkuje zadostno. „Spanyol rez“ obstoji tudi po večini iz sode. Sodo so si izbrali sleparji zaradi tega, ker je je še zadosti in se ni kaj posebno podražila.

Iz tega vidimo, da sleparstvo na Ogrskem še posebno cvete. Zato je ogrska vlada prepovedala ponujanje in prodajanje vsakega sredstva, ki ni od rodajne strani preskušeno. Pa tudi našim vinogradnikom svetujem, da se ne poslužujejo sredstev, ki niso od večšakov preskušena in priporočena, najsi pridejo od koderkoli.

B. Skalicky.

Novi glasovi o perocidu.

Z ozirom na zadnji naš članek „Perocid“, ki ga je spisal g. Tavčar, vinogradnik na Krasu, smo dobili dvoje izjav slovenskoštajerskih vinogradnikov, katere priobčujemo, da se tako sliši mnenje naših domačih vinogradnikov o tem sredstvu.

Č. g. župnik E. V. pravi: „Perocid je za naše kraje skoro popolnoma za nič. Brezvspešno pa se rabi perocid v vlažnih legah in v mokrotni dobi, kakoršna je letos. Verjamem g. Tavčarju, da dosežejo na Krasu s perocidom ugodne vspehe, a to menda le radi tega, ker so kraška tla mnogo bolj suha kakor slovenskoštajerska in ker na Krasu navadno mnogo manj dežuje kot v naših krajih. Tla so torej tam na Krasu za razvoj peronospore mnogo manj ugodna, kot pri nas. Kolikor je meni znano, ni v našem okolišju noben vinogradnik z rabo perocida dosegel takega vspeha proti peronospori. Mnogi so popolnoma natančno tako pripravljali perocidovo tekočino, kot nam svetuje v zadnjem „Gospodarju“ g. Tavčar, a so kljub temu imeli od peronospore pokončane gorice. Po mojem mnenju bi se dal perocid v naših krajih rabiti samo v izredno suhih legah in v zelo suhih letih. Pač pa je priporočati, da se pri napravi galicne tekočine rabi galun.“

Jurij G., vinogradnik v St. Jakobu v Sl. gor., piše: „Čudim se, da bi perocid na Krasu res tako ugodno vplival v boju proti peronospori, ko pri nas vendar izkušnja kaže, da je perocid popolnoma brez pomena. Jaz ga še sicer nisem rabil, a moj sosed ga je leta 1914, ko mu je zmanjkalo galice, vzel za tretje škropljenje po grozdnem ovetju, in se je pri pripravljanju tekočine natanko tako ravnal, kakor je to predpisano, a vinograj je bil popolnoma ožgan, dočim je moj in drugih sosedov vinogradi, ki smo škropili z galico, bili lepo zeleni.“

Abstinenca.

V „Österreichische Rundschau“ (1. jun. 1916, str. 243—9) poroča Fr. Reinitzer, kakšne učinke ima prepoved alkohola v Rusiji. Zanesljive podatke je zbral švedski pisatelj dr. A. Karlgren, ki se je mudil dalje časa v Rusiji in proučeval ondote razmere. Pravi, da je Rusija vsa izpremenjena. Že v mestih se to pozna. Blagostanje očividno raste. Tiste žalostne prikazni pijanih beračev so izginile. Sicer se še pije — vino se dobiva po raznih ovinkih — a ni piva, zlasti pa ne žganja in vsaj splošno vlada velika treznost. Rusi sami pravijo, da se da primerjati prepovedi alkohola le še odprava nevoljništva.

Se očitneje so pa blagovite posledice po deželi. Odkar je prepovedana „vodka“, kmetje mnogo več

pa tudi krščanskega življenja; rad je prejemal sv. zakramente na bojišču, pa tudi doma, ko je prišel na dopust. Se tedaj pred nezgodo — na Binkošti — je šel z nekaterimi tovariši z menoj v četrti ure oddaljeno, deloma opustošeno cerkev k sv. maši.

Rojnik je bil naš organist, kadar je prišel na polk do kake cerkve z orglji. Kdo izmed mož pri polku — kolikor jih še je iz tiste dobe — se ne spominja, kako smo bili do solz ginjeni, ko smo prišli avgusta lanskega leta s severnega bojišča na jug in v cerkvi Sv. Križa pri Trstu po dolgem času — nekateri po celem letu — slišali prvič zopet orglje in lepo slovensko petje pod Rojnikovim vodstvom? Ko smo letos v Logatcu na Kranjskem opravljali sveto velikonočno pobožnost, nam je vsak dan pri sv. maši orgljal in vodil petje dragi Rojnik. Povsod si je naenkrat sestavil pevski zbor — organisti pri polku, pa pevke dotičnega kraja. Pa idealni pokojnik ni bil samo organist po stanu, ampak z vso dušo je gorel za cerkveno glasbo in petje. Najraje je govoril o cerkveni glasbi, o kateri je imel prav zrelo sodbo. Se pred par dnevi mi je razlagal, kako bi se umetno in zlasti latinsko cerkveno petje naredilo ljudstvu razumljivo in prikupno. Bil je poln lepih načrtov, ki jih je nameraval vdejaviti po vojski, ki pa spavajo sedaj z njegovimi telesnimi ostanki v laški zemlji. — Njegova duša pa se gotovo raduje v nebesih in vzi-va pri večnem Plačniku plačilo za verno, katoliško mišljenje in življenje, za vsa dela usmiljenja in ljubezni do bolnikov in ranjencev na bojišču, za vso čast, ki jo je dajal Bogu z orgljanjem in cerkvenim petjem.

M. Krajnc.

delajo, kupujejo živino, plačujejo dolgove, pijejo čaj (brez žganja), jedo že meso in nosijo denar še v pošilnicah. Zanimanje za javne stvari je mnogo večje, mnogo več se bere, ustanavljajo se knjižnice in čitalnice, grade ljudski domovi z gostilnami brez alkoholnih pijač. Po vaseh in družinah je mir, število požarov se je za polovico in še več zmanjšalo. Zmanjšalo se je tudi število pobojev, samomorov in poblastelosti. Ljudje imenujejo to „čudež vseh čudežev.“ A zlasti veselo so žene, da so se jim uresničile „svete sanje.“

Zdi se, da ostane prepoved tudi po vojski. Ko se je uveljavilo povpraševanje o tem, je bilo tričetrti odgovorov za to. Zlasti kmečko ljudstvo je odločno za prepoved. Največ težav delajo le veliki žganjarji in pivovarnarji. Seveda je v Rusiji prepoved alkohola že našla ugodna tla. Že pred vojsko se je začelo protialkoholno gibanje, ki je dobilo ob tajinstvenem razpoloženju ruskega ljudstva značaj nekake verske družbe. Zadnja leta se je ustanovilo na tisoče takih „bratovstev“, t. j. abstinenčnih društev, ki jih vodijo „bratje.“ Vlada se je iz finančnih ozirnov upirala, a ob mobilizaciji je car sam vsako prodajanje alkoholnih pijač s strogimi kaznimi prepovedal.

Reinitzer sklepa: Te izkušnje dokazujejo, da trditve o ugodnih posledicah abstinence niso prazne sanje. Dokazujejo, da splošna prepoved alkohola ni nemogoča, le da ji mora poprej razširjeno in krepko gibanje tla pripraviti. Dokazujejo pa tudi, da bo alkoholizma oproščena Rusija za osrednji silni velika nevarnost, zakaj iz treznosti bo izšel nov rod, bolj zdrav, še krepkejši in številnejši. Če naj osrednji silni v bodočnosti vzdrži, ne smeta zaostati za Rusijo, a temveč morata nastopiti tudi tu, v boju zoper alkoholizem, kot prvi nosilci kulture!

Rusko bojišče.

Dogodki na ruskem bojišču.

V Bukovini.

Dne 21. junija so Rusi prodrli do mesta Gurahumora, ki leži 85 km južno od Černovic. Naši so ruske napade pri tem mestu odbili. V dolini reke Cernoš, ki na zahodu meji Galicijo in Bukovino, so Rusi dne 22. junija zasedli mesto Kutj (60 km jugozahodno od Černovic). Naslednji dan, dne 23. junija, so bili vrženi zopet nazaj. Pri mestu Kimpolung in Jakobeny v zahodnem kotu južne Bukovine so se 23. in 24. junija vršili boji, po katerih so se naše čete v Bukovini umaknile na vzhodni del bukovinskih Karpatov. Dne 25. junija so naši severno od Kutja odbili ruske napade. Sovražnik, ki je napadal z veliko silo, je imel težke izgube.

V Galiciji.

Ob Strypi se vrše hudi boji edino le pri kraju Visniovčika (severno od Bučaca). Dne 21. junija so naši odbili velik sovražni naval. Naš zatvorni ogenj je prizadel Rusom ogromne izgube. Odslej pa se na gališki fronti samo artilerijski boji in manjši spopadi patrolj.

V Voliniji.

Naše in zavezniške čete so v Voliniji v ofenzivi ki je mestoma dokaj uspešna. Dne 20. junija smo kljub luti sovražni obrambi severozahodno od Lucka pridobili na prostoru in smo vjeli nad 1000 Rusov. Dne 21. junija smo prodirali na črti Lokači, Kiselin, Sokul. Ruse smo vrgli na obeh straneh reke Turie čez črto Svintulji—Gorohov. Ruska prodiranja proti Brodyju in Lvovu je ustavljeno. Dne 22. in 23. junija je sovražnik pri kraju Radzivilov severovzhodno od Brodyja zopet silno napadal, a je bil odbit. Pred Luckom smo potisnili Ruse pri Gorohovu in Lokačih zopet več kilometrov nazaj. Ob reki Lipa, ki se južno od Lucka izliva v reko Styr, so naši pri kraju Halatyn Gornji dne 24. junija izrgali Rusom važne višinske postojanke. Tudi pri kraju Toročin (zahodno od Lucka) so naši tega dne vdrli v ruske postojanke. Dne 25. junija so naše in zavezniške čete zahodno od Sokula (ob Styru severno od Lucka) z naskokom zavzele 3 km široko rusko postojanko. Od 16. do 26. junija je bilo v Voliniji vjetih blizu 12.000 Rusov.

Ruska ofenziva zlomljena.

Z velikansko silo so Rusi dne 4. junija pod poveljstvom generala Brusilova pričeli z ofenzivo proti naši fronti. Naši so se morali prvi hip umakniti preogromni ruski premoči. Rusov stoji na fronti od Rumunije do Pripjet-močvirja okrog 2.000.000 mož z novo in močno artilerijo, naših pa je baje samo 700.000 do 800.000 mož. A že pretekli teden se je ruska ofenziva v Voliniji ustavila, v središču (ob Strypi) pa Rusi itak niso mogli nikamor naprej. Iz novjših poročil pa je razvidno, da je ruska ofenziva tudi v Bukovini ustavljena. Črnogledi ljudje so že videli Ruse korakati po sedmograških in ogrskih žitnih poljanah,

videli že nad Lvovom in Przemyslom zopet plapolati ruske zastave, a ne eno in ne drugo se ni obistinilo. Mi smo z božjo pomočjo sovražno ofenzivo zlomili in v Voliniji pridobivamo izgubljene postojanke zopet nazaj. Rusi imajo ogromne izgube. Nepristranski vojni poročevalci pišejo, da so Rusi od 4. do 25. junija izgubili na mrtvih, vjetih in ranjenih 300.000 do 350.000 mož. Samo armada skupina Kolodin, ki stoji v Voliniji, je izgubila 70.000 mož, med temi 1500 višjih častnikov.

Rusi o naših izgubah.

Rusi izdajajo obsirna poročila o vojnih dogodkih na naši severnoizhodni fronti. Iz teh poročil je razvidno, da je ruska ofenziva res zlomljena in da se Rusi v Voliniji umikajo nazaj proti vzhodu, a v sredini (ob Strypi) ne morejo nikamor naprej, edino v Bukovini so prodrli do blizu sedmograške meje. Rusko uradno poročilo z dne 21. junija trdi, da znaša plen Brusilove armade v času od 4. do 17. junija: 3350 častnikov, 169.134 mož, 198 topov, 150 strojnih pušk, 189 metacev min, 119 artilerijskih municijskih vozov, 35 žarometov in številno vojno gradivo. Danski in nizozemski listi pišejo, da so ruska poročila o naših izgubah pretirana.

Artilerija in utrdbе.

Ruska ofenziva je znova dokazala: utrdbе so izgubile svojo vrednost. Še malo tednov pred rusko ofenzivo so od raznih strani opozarjali na izredno močno našo fronto ob Strypi in v Voliniji ter zlasti naglašali, da je naša besarabska fronta nepremagljiva. Nanovo organizirana in pomnožena ruska artilerija je pa te močne postojanke porušila in izravnala, ravno tako kakor svoj čas naša artilerija rusko fronto ob Dunaju in še le pred par tedni laški obrambni zid. V boju z močno in številno artilerijo ne odločajo utrdbе, marveč edino le krepka premoč in tehnična popolnost tega orožja samega. To nam vodi do bodočnosti.

General Brusilov.

Ruski armadi, ki stoji od Besarabije do Pripjet-močvirja, poveljuje, kakor smo že poročali, ruski general Brusilov. Prvič je ime generala Brusilova postalo znano v času rusko-japonske vojne. V tej vojni se je tako izkazal, da je postal važen sodelavec pri preuredbi ruske armade in vojaški upravitelj v Podoliji. Po prvi bitki pri Lvovu leta 1914 je veliki knez Nikolaj Nikolajevič sporočil v Petrograd, da sta armadi generalov Ruskega in Brusilova vdrla v Galicijo. Tudi tekom nadaljne vojne je imel Brusilov težke naloge. Bil je skoro vedno poražen, a se je znal vedno rešiti. Tako ga je pri drugi bitki pri Lvovu v okrožju Grodna porazil generalni polkovnik pl. Borojevič. Le vsled dogodkov pri Rava-Ruski in pri Javorovu ni smel Borojevič nadaljevati postopanja in to je Brusilova rešilo. V oktobru 1914 je stala armada Brusilova v okrožju Chyrova in tam jo je porazil general Böhm-Ermolli, a vsled umikanja Nemcev pri Varšavi in Ivangorodu je bilo treba avstrijsko fronto umakniti in zopet je bila armada Brusilova rešena. V decembru 1914 se je armada Brusilov borila v Karpatih. Po bitki pri Limanovu se je morala ruska fronta umakniti in Borojevič je zasledoval Brusilova čez črto Jaslo—Krosno. Divizija podmaršala Krautwalda je stala že blizu Przemysla in je ogrožala tu zadnje zveze armade Brusilov, toda Brusilov je dobil pravočasno ojačenja in avstrijske čete so se mu umaknile na Karpate. V januarju 1915 sta generala Radko Dimitrijevič in Brusilov začela boj za Karpate. Brusilov se je vojskoval na črti od prelaza Užok do prelaza Lupkov. Usoda njegove armade je bila odločena v bitki pri Gorlicah. Poročajo, da je Brusilov srednje velikosti in nekoliko okoren, da ima dolgo in sivo brado in strog pogled.

Italijansko bojišče.

Na italijanski fronti ni posebno velikih bojev. Italijani so napadali na Doberdobski gorski planoti, pri Mrzlem Vrhu, na koroški fronti in na tirolsko-lški črti od koroške meje do Adiže. Mi smo povsod obdržali svoje stare postojanke, samo na naši novi bojni črti na italijanskih tleh med rekama Brento in Adižo smo zadnje dni svoje naprejpotisnjene postojanke pomaknili nekoliko nazaj, tako da je sedaj naša tamošnja fronta izravnana in smo tako dobro varovani pred italijanskimi napadi. Ker se je na ta način naša fronta mnogo skrajšala, je naše stališče mnogo bolj ugodno kot poprej. Kadorna baje pripravila novo ofenzivo proti delom koroške in naše tirolske fronte. Naši so blizu švicarske meje prekoračili obmejne grebene in so v gorovju Ortler zasedli več italijanskih postojank. Naše zračno brodoge in podmorski čolni so se proslavili zopet z novimi drznimi

čini. Novo italijansko ministrstvo, ki šteje 19 mož, ne živi v Italiji prevelikega ugleda, ker je za nadaljevanje vojske, dočim je ljudstvo za to, da bi se nehalo z vojsko, ki ne bo prinesla Italiji nobene pridobitve, pač pa zahteva ogromnih žrtiev.

V zraku in na morju.

Dne 22. junija je napadel oddelek naših zračnih ladij italijanske postojanke pri Tržiču, drug oddelek je pa napadel Benetke in metal bombe na utrdbi Nikolo in Alberoni z vidnim uspehom. Nastalo je več razstrelb in požarov. Dne 23. junija proti večeru je priplulo velikansko italijansko letalo nad Trst in metalo bombe na mesto, ki pa niso povzročile nobene škode. Med našim zrakoplovcem poročnikom Banfieldom in med italijanskim je prišlo do hudega zračnega dvoboja, v katerem je Italijan podlegel — sovražno letalo je padlo pri Trstu v morje. Dne 24. junija zjutraj je pa napadel oddelek našega zračnega brodoge železniški kolodvor in most v benečanskem mestu Ponte di Piava ter luko pri Građežu. Omenjeni most je bil porušen, kolodvor in luka pa zelo poškodovani. Naša letala so se vrnila nepoškodovana. Isti dan popoldne je Banfield zopet sestrelil veliko sovražno letalo, ki je 4 km od Građeža padlo v morje. Dne 24. junija predpoldne je napadel naš podmorski čoln v Otrantski morski ožini italijanski križarki oblike „Principe Umberto“ in „Fourche.“ Obe križarki sta bili potopljene. Tudi laškega rušileca, ki je zasledoval naš podmorski čoln, je zadela enaka usoda. Naš podmorski čoln se je pa vrnil popolnoma nepoškodovan.

Italijani rušijo Asiago.

Dober cilj za italijansko artilerijo nudi samobsebi Asiago, kamor Italijani radi streljajo, da bi porušili še tiste hiše, ki so ohranjene. Te zabave pa jim nihče ne krati. Saj rušijo hiše, katere so pred malo časom služile kot bivališča njihovih rojakov. — Tako je Asiago sedaj kup razvalin. Kolodvor je pogorel, cerkev je sestreljena in vse kar se vidi še s Humbertovega trga, ki je glavni trg v Asiagu, so le še razvaline mesta. Trije zapušteni italijanski železniški vozovi stoji še na tiru in spominjajo, da se je nekoč od tu peljalo v Vičenco. Italijanski letalci prilete pogosto nad mesto in Binkoštno nedeljo zjutraj se je vnel letalski boj, pri katerem so Italijani žal prekmalu pobegnili.

Slovenski domobranci v Italiji.

(Izvirni dopis.)

Posiljamo Vam pozdrave z italijanske zemlje, katero smo si že priborili mi slovenski junaki. Tudi naš oddelek strojnih pušk od domobranskega pešpolka št. 26 se je udeležil boja proti laškemu hinavcu. Naše puške so jim zapele smrtno pesem. Kar se tiče našega pešpolka, se je udeležil med drugim tudi boja na gori Monte Kemp (visoka 2326 m). Tudi oddelek strojnih pušk je bil zraven, ko smo zavzeli goro in zapodili Italijana v beg. Lahki so se spustili v beg, da ni bilo ne sluka ne duha več o njih. Mi korakamo z veseljem za njim, ker nam je moral prepušiti dosti vojnega gradiva in tudi mnogo živil. Med prodiranjem v laško ozemlje mi je rekel moj prijatelj: „Graber, pojdi sem! Boš videl, kaj je tukaj.“ Grem gledat in res, bila je utrdba, ki so nam jo Lahi prepuštili, polna živeža. Bilo je notri ruma, špeha, salam, sira, makaronov in tudi mnogo polentamoke. Avstrijci smo kar segli po moki in tudi naš oddelek strojnih pušk se udeležil tega dela. Kar naenkrat si je skoro vsak vojak v kotličih skuhal malo polente. Tudi fižol si kuhamo. Ravno ko to pišem, kuhamo velik kotel fižola.

Pozdravljamo Vas vsi slovenski fantje od oddelka strojnih pušk št. 1, domobranski pešpolk št. 26: Rudolf Pestemer, desentnik, voditelj strojne puške; Franc Graber, voditelj namestnik; Gregor Ocvirk, četovodja; Stefan Jarh, desentnik; Rud. Lukman, sanitetni vodja; Franc Tabor, Ivan Zagoršek, Andrej Poropat, Franc Plakuta, Franc Turnšek, F. Vehovar, Franc Skaza, Filip Borovnik, Jožef Sustarič, Gregor Hrovač, Franc Petelinšek, Jožef Gomzi, Mihael Jan, Franc Steindeker, Franc Sajovic, Fran Bračič.

Ziva skala ob Soči.

Naš stari znanec J. Drole, doma na Polzeli, piše dne 18. junija svojim starišem:

Naznanjam Vam, da sem hvala Bogu še vedno krepak in zdrav. Danes sem prišel ob štirih od baterije domov, dve noči nisem nič spal. Pri službi božji sem pa že bil ob 6. uri. To mi je prijetno. Kadar sem prost, pa pobitim v svetišče. Dne 15., 16. in 17. junija smo se dobro pokali. Dne 16. je grmelo celo noč. Treskalo je hudo. V takem položaju že dolgo nisem bil, akoravno bom že kmalu dve leti v ognju. Kadar avstrijska artilerija začne pokati, tedaj grmi, da se kar zemlja trese. Ponoči je delovanje artilerije mično slišati in videti, ker je vse v svetlobi. Nebo se žari od streljanja topov. Pa mislim, da ste tudi na Slovensko Štajersko že slišali grmenje topov. Z na-